

Niniejszy dokument nie stanowi doręczenia w trybie art. 15 zzs⁹ ust. 2 ustawy COVID-19 (Dz.U.2021, poz. 1842)

Sygn. akt I AGa 121/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 czerwca 2022 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jerzy Bess
Protokolant:	Grzegorz Polak

po rozpoznaniu w dniu 21 czerwca 2022 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) S.A. w W.

przeciwko Skarbowi Państwa - Prezydentowi Miasta K. (następcy prawnemu „(...)”). (...) Spółka jawna w K.)

o zapłatę

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach

z dnia 3 lutego 2021 r. sygn. akt VII GC 126/20

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 4.050zł (cztery tysiące pięćdziesiąt złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.**

SSA Jerzy Bess

Sygn. akt I AGa 121/21

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 18 lipca 2019 r. powód (...) S.A. w W. domagał się zasądzenia od pozwanej (...)Sp.j. w K. kwoty 100 000 zł z zastrzeżeniem, że: spełnienie świadczenia wynikającego z nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym Sądu Okręgowego w Kielcach VII Wydział Gospodarczy z dnia 7 października 2009 r. w sprawie sygn. akt (...) powyżej kwoty 1 018 168,13 zł należności głównej przez (...) Sp. z o.o. w K. zwalnia pozwanego z odpowiedzialności co do zaspokojonej wierzytelności (odpowiedzialność in solidum) oraz zastrzeżeniem, że pozwanemu przysługuje prawo powoływania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie jego odpowiedzialności jako dłużnika rzeczowego do nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w W.III Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...) oraz do kwoty stanowiącej równowartość zabezpieczenia

z tytułu hipoteki umownej ustanowionej na tej nieruchomości wynoszącej 600 000 zł, a także domagał się zasądzenia kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 5 września 2019 r. w sprawie sygn. akt (...) Sąd Okręgowy w K. uwzględnił żądanie pozwu w całości.

W zarzutach od nakazu zapłaty pozwany Skarb Państwa – Prezydent Miasta K. zaskarżył w całości nakaz zapłaty, podnosząc zarzut braku legitymacji procesowej biernej oraz przedawnienia roszczenia i wnosząc o uchylenie nakazu zapłaty i oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów procesu na swoją rzecz.

Wyrokiem z dnia 3 lutego 2021 r. sygn. akt VII GC 126/20 Sąd Okręgowy w Krakowie:

I. utrzymał w całości w mocy nakaz zapłaty;

II. zasądził od Skarbu Państwa - Prezydenta Miasta K. na rzecz (...) S.A. w W. kwotę 1 800 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Podstawą rozstrzygnięcia były następujące ustalenia faktyczne:

Na podstawie Umowy o Partnerskiej Współpracy Handlowej nr (...) z dnia 1 czerwca 2007 r. (...) S.A. z siedzibą w B. (poprzednik prawny powodowej spółki) współpracowała z (...) Sp. z o.o. w K., sprzedając na rzecz wskazanej spółki towary z odroczonym terminem płatności. **Zabezpieczeniem zobowiązań (...) Sp. z o.o. wobec (...) S.A. wynikających z przywołanej umowy była hipoteka umowna ustanowiona na nieruchomości stanowiącej własność pozwanego.** Pozwany (...) Sp.j. w K. złożył oświadczenie w formie aktu notarialnego sporządzonego w Kancelarii Notarialnej w K. przed notariuszem K. W. za nr (...) o ustanowieniu na nieruchomości stanowiącej m.in. działkę ewidencyjną nr (...) o powierzchni 0,0900 ha, położonej w miejscowości B., gmina B., powiat (...), województwo (...), **hipoteki łącznej umownej kaucyjnej do kwoty 600 000 zł.** Hipoteka wpisana została w księdze wieczystej przedmiotowej nieruchomości KW nr (...), prowadzonej przez Sąd Rejonowy w W. III Wydział Ksiąg Wieczystych.

W związku z brakiem zapłaty wymagalnych wierzytelności wynikających z w/w umowy (...) S.A. w W. wystąpiła do Sądu Okręgowego w Kielcach o zasądzenie na jej rzecz kwoty 1 118 168,13 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 5 października 2009 r. do dnia zapłaty. Nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 7 października 2009 r. w sprawie sygn. akt(...) Sąd Okręgowy wK.uwzględnił powyższe roszczenie. Powyższy nakaz zapłaty uprawomocnił się z dniem 10 marca 2010 r.

W dniu 7 kwietnia 2017 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie (...) S.A. w W. podjęło uchwałę o podziale spółki w sposób określony w art. 529 § 1 pkt 1 k.s.h. (podział przez przejęcie) poprzez przeniesienie całego majątku Spółki (...) na inne spółki (Spółki (...)), tj.: (...) Spółka Akcyjna w W. (KRS: (...)) oraz (...)Spółka Akcyjna w W. (KRS: (...)).

W dniu 21 kwietnia 2017 r. zarejestrowane zostało podwyższenie kapitału zakładowego Spółek (...), a w dniu 17 maja 2017 r. na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego wK. w sprawie sygn. akt (...).KRS/(...) (...)S.A. w W. została wykreślona z Krajowego Rejestru Sądowego. Postanowienie o wykreśleniu uprawomocniło się z dniem 8 czerwca 2017 r.

Stosownie do przyjętych w Planie Podziału zasad podziału, w prawa i obowiązki (...) S.A. wynikające z Umowy partnerskiej łączącej Grupę (...) S.A. z (...) Sp. z o.o. oraz nakazu zapłaty wydanego w sprawie sygn. akt (...)Sądu Okręgowego w K., jak również hipoteki umownej ustanowionej na podstawie aktu notarialnego Rep. (...)z dnia 2 lipca 2009 r. wstąpiła (...) S.A. w W..

Pismem z dnia 25 stycznia 2019 r. powód (...) S.A. w W. wezwał pozwanego „(...) Sp.j. w K. do zapłaty kwoty 600 000 zł (odpowiadającej wartości hipoteki umownej łącznej kaucyjnej ustanowionej na nieruchomości, dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...)) w terminie 7 dni, lecz wezwanie to okazało się bezskuteczne.

Z dniem 1 kwietnia 2014 r. (...) Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej w K. została wykreślona z Krajowego Rejestru Sądowego.

W dniu 31 sierpnia 2012 r. wspólnicy „(...) Sp.j. w K. podjęli uchwałę nr (...) o rozwiązaniu tej spółki bez przeprowadzenia likwidacji przez podział majątku spółki pomiędzy wspólników. Wspólnicy oświadczyli, że spółka nie posiada zobowiązań, które podlegałyby spłacie i w związku z tym rozwiązanie spółki następuje przez podział majątku Spółki, którym są wyłącznie udziały w kapitale zakładowym spółki (...) o łącznej wartości 2 000 zł. Ustalili, iż z tytułu podziału majątku Spółki wspólnikom przypada po 50% udziałów o wartości 1 000 zł dla każdego wspólnika. Uchwała została podjęta w formie pisemnej z podpisami notarialnie poświadczonymi.

Z dniem 18 września 2019 r. pozwana „(...) Sp.j. w K. została wykreślona z Krajowego Rejestru Sądowego w związku z uchwałą wspólników nr (...) z dnia 31 sierpnia 2012 r. o rozwiązaniu spółki. Wpis ten uprawomocnił się z dniem 3 marca 2020 r.

W rozważaniach prawnych Sąd przedstawił motywy swego rozstrzygnięcia: .

Powództwo okazało się zasadne.

Bezsporny w niniejszej sprawie był fakt ustanowienia hipoteki umownej kaucyjnej łącznej na nieruchomości objętej księgą wieczystą KW nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy w W., która to nieruchomość stanowiła własność „(...) Sp.j. w K.. Hipoteka ta stanowiła zabezpieczenie zobowiązań (...) Sp. z o.o. w K. wobec (...) S.A. w B. wynikających z Umowy o Partnerskiej Współpracy Handlowej nr (...) z dnia 1 czerwca 2007 r. Poza sporem pozostawała również kwestia wydania przeciwko (...) Sp. z o.o. w K. nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 7 października 2009 r. w sprawie sygn. akt (...) Sądu Okręgowego w K., obejmującego zobowiązania wynikające ze wskazanej powyżej umowy.

Istota sporu w przedmiotowej sprawie sprowadzała się do ustalenia, czy stronom przysługuje legitymacja procesowa oraz do wykładni przepisu art. 25e ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (dalej: KRSU) i czy w oparciu o powołany przepis dochodzi do nabycia przez Skarb Państwa mienia pozostałego po wykreślonych z rejestru spółkach prawa handlowego, czy też dla skuteczności tego nabycia konieczne jest wydanie stosownej decyzji administracyjnej przez właściwego starostę, a także, czy znajduje on zastosowanie w okolicznościach rozpoznawanej sprawy i w konsekwencji, czy Skarb Państwa reprezentowany przez Prezydenta Miasta K. ponosi odpowiedzialność za zobowiązania dłużnika rzeczowego – „(...) Sp.j. w K. wynikające z ustanowionej hipoteki na nieruchomości objętej księgą wieczystą KW nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy w W.. Ponadto pozwany Skarb Państwa wskazał na wątpliwości, czy „(...) Sp.j. dysponowała rzeczywistym prawem własności spornej nieruchomości zarówno w czasie likwidacji spółki, jak i w czasie wejścia w życie powołanego przepisu, a także czy i kiedy uprawomocnił się nakaz zapłaty w sprawie (...) Sądu Okręgowego w K. i czy powód prowadził czynności egzekucyjne przeciwko (...) Sp. z o.o. i z jaką skutecznością. Nadto podniósł zarzut przedawnienia dochodzonej wierzytelności.

Na wstępie rozważań należy wskazać, że posiadanie przez strony legitymacji czynnej i biernej w procesie jest przesłanką zasadniczą, od której istnienia uzależniona jest możliwość uwzględnienia powództwa, a jej brak zarówno w postaci czynnej, jak i biernej prowadzi do wydania wyroku oddalającego powództwo. Stąd też, zarzut pozwanego w przedmiocie braku legitymacji procesowej po stronie powodowej i pozwanej należało rozstrzygnąć w pierwszej kolejności.

W ocenie Sądu, powód (...) S.A. w W. posiada legitymację czynną do występowania w niniejszym procesie. Sąd nie podzielił argumentacji strony pozwanej odnośnie braku wykazania następstwa prawnego w stosunku do pierwotnego wierzyciela, jakim była (...) S.A. w B.. Już w pozwie powód wyjaśnił podstawy swojego

następstwa prawnego w zakresie dochodzonej wierzytelności. Ponadto ze złożonych przez niego do pozwu i w toku procesu dokumentów w postaci: aktu notarialnego z dnia 7 kwietnia 2017 r. za Rep.(...) obejmującego protokół z Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy wraz z załącznikami, w tym Planem Podziału, postanowienia o wykreśleniu z rejestru przedsiębiorców (...) S.A., zaświadczenia o dokonaniu wpisu, wydruku z CI KRS powoda, oświadczenia spółek przejmujących z dnia 4 marca 2019 r. jednoznacznie wynika, iż w dniu 7 kwietnia 2017 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie (...)S.A. podjęło uchwałę o podziale spółki w sposób określony w art. 529 § 1 pkt I k.s.h. (podział przez przejęcie), poprzez przeniesienie całego majątku Spółki (...) ((...) S.A.) na inne spółki, tj. Spółki (...), którymi były (...)S.A. w W. (KRS: (...)) oraz (...) S.A. w W. (KRS: (...)). W dniu 21 kwietnia 2017 r. zarejestrowano podwyższenie kapitału zakładowego Spółek (...), a w dniu 17 maja 2017 r. namocy postanowienia w sprawie sygn. akt (...).KRS/(...) (...) S.A. w W. została wykreślona z Krajowego Rejestru Sądowego. Postanowienie o wykreśleniu uprawomocniło się w dniu 8 czerwca 2017 r. Jednocześnie, stosownie do postanowień uchwały w sprawie podziału (...) S.A., podział nastąpił z uwzględnieniem wewnętrznej struktury organizacyjnej Spółki (...) i tak zespół składników stanowiący zorganizowaną część przedsiębiorstwa związany z obrotem materiałami budowlanymi (Zakład (...)) został przeniesiony do (...) S.A. W szczególności w § 8 uchwały wskazano składniki majątku Spółki (...), które przeszły w związku z podziałem na (...)S.A. Ponadto w pkt VII ust. 7 Planu Podziału wskazano, że w razie wątpliwości, czy dany składnik majątku, prawo, obowiązek, należność, zobowiązanie jest funkcjonalnie związane z działalnością Zakładu (...) lub Zakładu (...), a tym samym, czy podlega przeniesieniu na (...), czy na (...), uzna się, że taki składnik majątku, prawo, obowiązek, należność, zobowiązanie jest związany z działalnością Zakładu (...) i tym samym przechodzi na (...). Powyższe znalazło również potwierdzenie w oświadczeniu Spółek przejmujących z dnia 4 marca 2019 r., w którym Spółki powstałe w wyniku podziału jednoznacznie oświadczyły, że (...) S.A. wątpiła we wszelkie prawa i obowiązki Spółki (...). Powyższe potwierdza legitymację procesową powoda. W ocenie Sądu prawidłowości powyższych ustaleń nie zmienia okoliczność, iż powód nie dopełnił obowiązku ujawnienia się jako aktualny wierzyciel hipoteczny w dziale IV księgi wieczystej KW nr (...) prowadzonej przez Sąd Rejonowy w W. w miejsce (...) S.A. W świetle wykazanego powyżej następstwa prawnego powoda, powyższy wpis ma bowiem charakter jedynie deklaratoryjny i nie pozbawia powoda prawa dochodzenia przedmiotowego roszczenia, tym bardziej, że (...) S.A. z chwilą wykreślenia z rejestru utraciła zdolność sądową, a tym samym byt prawny, a jej sukcesorem jest powód.

Chybione były również zarzuty dotyczące braku legitymacji procesowej biernej Skarbu Państwa reprezentowanego przez Prezydenta Miasta K.. Dłużnik rzeczowy „(...) Sp.j. w K. został bowiem wykreślony z Krajowego Rejestru Sądowego wpisem z dnia 18 września 2019 r., który uprawomocnił się w dniu 19 lutego 2020 r. Przesłanką wykreślenia spółki z rejestru przedsiębiorców na podstawie art. 25a w zw. z art. 25b KRSU jest ustalenie, że spółka ta nie posiada majątku zbywalnego oraz nie prowadzi działalności. Skoro Sąd Rejonowy (...)wK. VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego dokonał wykreślenia wskazanej spółki jawnej z Krajowego Rejestru Sądowego, zasadne jest stwierdzenie, że sądowi rejestrowemu nie były znane okoliczności świadczące o istnieniu majątku wykreślanej spółki, którym wspólnicy nie rozporządzili w uchwale o rozwiązaniu spółki. Na tle losu prawnego niezlikwidowanego przed wykreśleniem danego podmiotu z KRS majątku w doktrynie i orzecznictwie oraz projekcie (...) podnoszono, że główny problem, jaki wiąże się z ustaniem bytu prawnego podmiotu z chwilą wykreślenia z rejestru (bez względu na to, czy przed wykreśleniem była prowadzona likwidacja podmiotu, czy też nie), polega na tym, że w sytuacji, gdy ujawni się majątek, ma on status majątku niczyjego, co jest szczególnie widoczne w przypadku nieruchomości. Powoduje to stan próżni prawnej, który niekorzystnie oddziałuje na pewność i bezpieczeństwo obrotu, a w szczególności na sytuację wierzycieli nieistniejącej osoby prawnej wobec braku następstwa prawnego. Aby zapobiec negatywnym następstwom takich zjawisk została wprowadzona regulacja określająca sposób postępowania z takim majątkiem. Artykuł 25e KRSU jest ucieleśnieniem tej regulacji (uzasadnienie projektu ZmKSH14, Druk sejmowy VII kadencji, Nr 2816, s. 29 – w Komentarz do art. 25e KRSU red. Osajda 2021, wyd. 5/ T. Szczurowski). Przepis art. 25e KRSU wszedł w życie z dniem 1 stycznia 2015 r., czyli jeszcze przed dniem wykreślenia „(...)Sp.j. w K. z rejestru przedsiębiorców. Zgodnie z treścią art. 25e ust. 1 KRSU Skarb Państwa nabywa nieodpłatnie z mocy prawa mienie pozostałe po wykreślonym z rejestru podmiocie, bez względu na przyczynę wykreślenia, którym nie rozporządził przed wykreśleniem właściwy organ, z chwilą wykreślenia z rejestru. Postępowanie sądowe toczące się przeciwko podmiotowi, który w trakcie procesu został wykreślony z rejestru, a pozostało po nim mienie, winno zostać zawieszona na zasadzie art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c., a następnie na podstawie art. 180 § 1 pkt 2 k.p.c. podjęte z

udziałem Skarbu Państwa jako następcy prawnego, co miało miejsce w przedmiotowej sprawie. Pierwotny pozwany „(...) Sp.j. w K. został bowiem wykreślony z rejestru po wydaniu nakazu zapłaty, lecz przed jego doręczeniem. Z literalnej wykładni art. 25e ust. 1 KRSU wynika, że Skarb Państwa nabywa nieodpłatnie z mocy prawa mienie pozostałe po wykreślonym z rejestru podmiocie i następuje to bez względu na przyczynę wykreślenia. Stosowanie do brzmienia art. 25e ust. 10 KRSU nabycie przez Skarb Państwa własności nieruchomości albo użytkowania wieczystego stwierdza, w drodze decyzji, starosta właściwy ze względu na miejsce położenia nieruchomości. Samo sformułowanie powołanego przepisu w zestawieniu z art. 25e ust. 1 KRSU wskazuje na deklaratoryjny charakter decyzji administracyjnej starosty w przedmiocie stwierdzenia nabycia mienia pozostałego po podmiocie wykreślonym z rejestru. Momentem nabycia tego mienia jest przy tym chwila wykreślenia podmiotu z rejestru, choćby mienie to zostało ujawnione później i choćby decyzja starosty została wydana (bądź nie wydana) później. A zatem okoliczność niewydania dotychczas żadnej decyzji przez właściwego starostę nie pozbawia pozwanego Skarbu Państwa legitymacji biernej w niniejszym procesie. Przeciwna wykładnia byłaby sprzeczna z ideą wprowadzenia wskazanego przepisu art. 25e KRSU i w zasadzie w każdym przypadku obciążenia pozostałego po podmiocie wykreślonym z rejestru mienia (tu: nieruchomości hipoteką) mogłaby skutkować blokowaniem przejścia na rzecz Skarbu Państwa takiego mienia i jego dalszym statusem jako mienia niczyjnego, czego nie da się pogodzić z racjonalnością ustawodawcy. Taki stan zagrażałby pewności obrotu i narażał słusze i usprawiedliwione interesy wierzycieli, co z kolei właśnie poprzez wprowadzenie tego przepisu miało zostać wyeliminowane. W uzasadnieniu projektu ustawy o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz niektórych innych ustaw z dnia 28 listopada 2014 r. (Dz.U. 2014 r. poz. 1924), na mocy której wprowadzony został art. 25e, podkreślono, że skutek w postaci nabycia nieruchomości przez Skarb Państwa będzie następował z dniem faktycznego wykreślenia podmiotu. W ocenie Sądu, nie ma wątpliwości, że to jest moment kiedy Skarb Państwa stał się właścicielem przedmiotowej nieruchomości i że nastąpiło to z chwilą wykreślenia spółki „(...)Sp.j. w K. z Krajowego Rejestru Sądowego, tj. z dniem 18 września 2019 r., a zatem zgodnie z art. 25e ust 2 KRSU ponosi on również odpowiedzialność z nabytego mienia (nieruchomości objętej księgą wieczystą KW nr (...)) za zobowiązania tej spółki jako podmiotu wykreślonego z rejestru.

W świetle powyższych rozważań nietrafny jest również zarzut jakoby to data podjęcia uchwały nr (...) (31 sierpnia 2012 r.) o rozwiązaniu spółki (...) Sp.j. miała decydujące znaczenie dla zastosowania powołanego art. 25e KRSU. W tym zakresie należy jeszcze raz podkreślić, iż to nie moment podjęcia uchwały jest istotny z punktu widzenia odpowiedzialności Skarbu Państwa, lecz moment dokonania wykreślenia spółki z rejestru, tym bardziej, że odpowiedzialność tej spółki wynikała jedynie z ustanowionego zabezpieczenia w postaci hipoteki umownej i stanowi odpowiedzialność rzeczową, czyli z tytułu posiadania statusu właściciela nieruchomości obciążonej hipoteką, a objętej księgą wieczystą KW nr (...). Wskazany przepis wszedł w życie z dniem 1 stycznia 2015 r. Tymczasem wykreślenie (...) Sp.j. miało miejsce z dniem 18 września 2019 r. Wobec tego, zdaniem Sądu, przepis ten znajdzie zastosowanie w stanie faktycznym rozpoznawanej sprawy. Powoływana zaś przez pozwanego uchwała Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie sygn. akt III CZP 83/18 dotyczy odmiennego stanu faktycznego, tj. sytuacji, gdy do wykreślenia podmiotu doszło jeszcze przed dniem 1 stycznia 2015 r., czyli przed dniem wejścia w życie omawianego przepisu. Należy przy tym zaznaczyć, iż wykreślenie podmiotu z rejestru ma charakter konstytutywny, w związku z czym skutek wywołany uchwałą wspólników nr (...) z dnia 31 sierpnia 2012 r. nastąpił dopiero z dniem faktycznego wykreślenia. Ze złożonego do akt sprawy wydruku z CI informacji odpowiadającej odpisowi pełnemu z rejestru przedsiębiorców (...)Sp.j. (k. 61 – 62v) wynika, iż uchwała ta została ujawniona w rejestrze z dniem 23 listopada 2012 r., a w dniu 12 i 15 stycznia 2018 r. dokonano dwóch wpisów w rejestrze dotyczących nr REGON oraz dnia kończącego pierwszy rok obrotowy, za który należy złożyć sprawozdanie finansowe, co może świadczyć, iż po podjęciu uchwały o rozwiązaniu spółki, wspólnicy nadal podejmowali jakąś aktywność gospodarczą i ostatecznie ustała ona dopiero z dniem wykreślenia spółki z rejestru.

Nieruchomość objęta księgą wieczystą KW nr (...), zgodnie z ujawnionym wpisem i zasadą rękojmi wiary publicznej ksiąg wieczystych, stanowiąca własność (...) Spółka jawna w K. nie została uwzględniona przez wspólników w uchwale o rozwiązaniu bez przeprowadzania likwidacji spółki i nie nastąpił podział jej własności pomiędzy wspólników. Zatem zgodnie z art. 25e ust 1 i 2 KRSU nieruchomość ta z mocy prawa została nabyta przez Skarb Państwa, który

ponosi odpowiedzialność z nabytego mienia za zobowiązania podmiotu wykreślonego – w tym wypadku do wysokości ustanowionej hipoteki umownej.

Stosownie zaś do treści art. 25e ust. 11 KRSU w postępowaniach dotyczących mienia i zobowiązań, o których mowa w ust. 2 oraz w innych sprawach dotyczących gospodarowania tym mieniem, Skarb Państwa jest reprezentowany przez starostę, wykonującego zadania z zakresu administracji rządowej, właściwego ze względu na ostatnią siedzibę podmiotu wykreślonego z rejestru. Ostatnia (i jedyna) siedziba(...)Spółka jawna znajdowała się w K., które na podstawie art. 91 ustawy o samorządzie powiatowym z dnia 5 czerwca 1998 r. (tj. Dz.U. z 2019 r. poz. 511) posiada status miasta na prawach powiatu. Prezydent miasta łączy w sobie funkcję wójta oraz zarządu i starosty powiatu. Kwestię wykonywania przez prezydenta miasta zadań z zakresu administracji rządowej przypisanych staroście potwierdza przy tym uchwała 7 sędziów NSA z dnia 19 maja 2003 r. (OPS 1/03, Legalis).

Ostatecznie po dołączeniu akt sprawy(...) Sądu Okręgowego wK.kwestia prawomocności nakazu zapłaty z dnia 7 października 2009 r. wydanego w sprawie sygn. akt (...) przestała być sporna, bowiem z akt sprawy bezspornie wynikało, iż nakaz zapłaty wydany przeciwko (...) Sp. z o.o. uprawomocnił się z dniem 10 marca 2010 r. Spółka (...) Sp. z o.o. została wykreślona z rejestru z dniem 1 kwietnia 2014 r., pozostawiając nieuregulowane w zakresie objętym pozwem roszczenie, za które odpowiedzialność rzeczową na mocy ustanowionej hipoteki umownej ponosił pierwotnie pozwany - (...) Spółka jawna w K., a po jej wykreśleniu z rejestru Skarb Państwa reprezentowany przez Prezydenta Miasta K. – z ograniczeniem odpowiedzialności do wysokości ustanowionej hipoteki oraz z zastrzeżeniem odpowiedzialności in solidum ze spółką (...) Sp. z o.o. w K., o czym orzeczono w zaskarżonym nakazie zapłaty.

W zakresie podniesionego przez stronę pozwaną zarzutu przedawnienia, w ocenie Sądu, nie zasługuje on na uwzględnienie. Podkreślenia wymaga okoliczność, iż jednym z celów ustanowienia hipoteki jest zabezpieczenie przed ewentualnym przedawnieniem. Stosownie do brzmienia art. 77 ustawy o księgach wieczystych i hipotece z dnia 6 lipca 1982 r. (dalej: u.k.w.h.) przedawnienie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką nie narusza uprawnienia wierzyciela hipotecznego do uzyskania zaspokojenia z nieruchomości obciążonej. Przepisu tego nie stosuje się do roszczeń o świadczenia uboczne. Przedawnienie wierzytelności głównej zabezpieczonej hipoteką nie narusza uprawnienia wierzyciela hipotecznego do uzyskania zaspokojenia z obciążonej nieruchomości. Przepis art. 77 KWU jest wyjątkiem od art. 117 k.c., który odmiennie reguluje skutki przedawnienia roszczeń. Zgodnie z art. 117 § 2 zd. 1 k.c. dłużnik osobisty może, po upływie terminu przedawnienia, uchylić się od zaspokojenia roszczeń, chyba że zrzeknie się korzystania z zarzutu przedawnienia. Natomiast hipoteka chroni wierzyciela przed negatywnymi skutkami przedawnienia wierzytelności zabezpieczonej hipoteką. Zgodnie z art. 68 ust. 2 zdanie pierwsze u.k.w.h. hipoteka zabezpiecza wierzytelność do, co wymaga podkreślenia, oznaczonej sumy pieniężnej, która wyznacza granice odpowiedzialności rzeczowej (z obciążonej nieruchomości). Z kolei w myśl art. 77 zd. 1 u.k.w.h. hipoteka pozostaje w mocy niezależnie od tego, jak długo istnieje i jest wymagalna zabezpieczona wierzytelność. Nie dotyczy to roszczeń o świadczenia uboczne (art. 77 zd. 2 u.k.w.h.). Przeto, przedawnienie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką nie wpływa na uprawnienia wierzyciela hipotecznego dotyczące dochodzenia zaspokojenia z przedmiotu hipoteki. W rezultacie właścicielowi przedmiotu hipoteki nie przysługuje zarzut przedawnienia jako skuteczny środek obrony przeciwko powództwu wierzyciela hipotecznego. Artykuł 77 u.k.w.h. ma przy tym zastosowanie bez względu na to, czy właścicielem przedmiotu hipoteki jest dłużnik osobisty czy też osoba trzecia. W tym pierwszym przypadku - jeżeli dłużnik podniesie zarzut przedawnienia (...) - powództwo w zakresie odpowiedzialności osobistej nie będzie zasadne, natomiast w zakresie odpowiedzialności rzeczowej powinno zostać uznane za zasadne. Tym samym sąd powinien zasądzić świadczenie z ograniczeniem odpowiedzialności dłużnika do przedmiotu hipoteki (art. 319 k.p.c.), przy czym, nie może zasądzić kwoty wyższej niż suma hipoteki. Inaczej mówiąc, jeżeli właściciel nieruchomości jest zarazem dłużnikiem osobistym, to wprawdzie przedawnienie nie pozbawia wierzyciela hipotecznego uprawnienia do zaspokojenia się z nieruchomości, jednakże tylko do wysokości sumy hipoteki. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 października 2016 r., I CSK 616/15, LEX nr 2135543). W przypadku, gdy dłużnikiem hipotecznym jest osoba niebędąca dłużnikiem osobistym, to jej odpowiedzialność, po przedawnieniu roszczeń dłużnika osobistego, stanie się odpowiedzialnością wyłączną. Wierzyciel hipoteczny może bowiem żądać zapłaty przedawnionej wierzytelności jedynie od niego, chociaż tylko do wysokości sumy hipoteki. Dłużnik rzeczowy nie może podnosić skutecznie zarzutu

przedawnienia (tak też: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 października 2016 r., I CSK 616/15, Legalis; wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 26 stycznia 2012 r., I ACa 1374/11, Legalis; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 13 czerwca 2013 r., I ACa 71/13, Legalis; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 10 kwietnia 2015 r., I ACa 1492/14, Legalis; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 9 lutego 2016 r., I ACa 867/15, Legalis; T. Czech, Księgi wieczyste i hipoteka, s. 1026; Ł. Przyborowski, w: J. Pisuliński (red.), Ustawa o księgach wieczystych i hipotece, s. 889). Stąd też w okolicznościach przedmiotowej sprawy nie znajduje zastosowania 3 – letni termin przedawnienia.

W konsekwencji podniesione w niniejszej sprawie zarzuty pozwanego należało uznać za chybione. Powołane powyższe okoliczności skłoniły Sąd do uznania, że dochodzone roszczenie, było usprawiedliwione co do zasady i wysokości. Kwota dochodzona pozwem nie przekracza przy tym wysokości ustanowionej hipoteki.

Z uwagi na zgłoszone żądanie rozpoznania sprawy w postępowaniu nakazowym oraz mając na uwadze fakt, że powód spełnił wymogi wynikające z przepisu art. 485 § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. (przedstawił akt notarialny ustanowienia hipoteki Rep. A(...) oraz wydruk z księgi wieczystej KW nr (...), których prawdziwość i treść nie nasuwały wątpliwości), sprawę rozstrzygnięto pierwotnie wydając nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym w dniu 5 września 2019 r. w sprawie sygn. akt (...) z zastrzeżeniem odpowiedzialności in solidum oraz ograniczenia odpowiedzialności do obciążonej nieruchomości i do wysokości ustanowionej hipoteki.

Zawarte w tym nakazie zapłaty rozstrzygnięcie o kosztach procesu oparte było na przepisie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c.

Sąd nie podzielił przy tym stanowiska pozwanego, aby w okolicznościach rozpoznawanej sprawy zachodziły podstawy do nieobciążania pozwanego kosztami procesu. Należy bowiem zauważyć, iż wobec negowania przez Skarb Państwa zasadności

roszczenia dochodzonego przez powoda, pozwany wdał się w spór i przy pierwszej czynności nie uznał roszczenia. Początkowo stroną pozwaną w niniejszej sprawie była spółka (...) Sp.j. w K., w stosunku do której powód wystosował wezwanie do zapłaty. Skarb Państwa natomiast wstąpił do przedmiotowego procesu w trakcie jego trwania w miejsce wykreślonej z rejestru spółki jako jej następcą prawny. Stąd też podjęcie postępowania z udziałem Skarbu Państwa nie było warunkowane wystosowaniem odrębnego wezwania do zapłaty i nie może stanowić podstawy do odstąpienia od ogólnych zasad rozliczenia kosztów procesu na zasadzie winy.

Pozwany apelacją zaskarżył niniejszy wyrok w całości, zarzucając:

I. a) naruszenie przepisu prawa procesowego tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak dokonania wszechstronnej oceny materiału dowodowego w zakresie analizy postanowienia Sądu Rejonowego (...) w K. z dnia 17 września 2019 r. sygn. (...) KRS/(...) i pominięcie w procesie dokonywanej oceny i wniosku części ww. dokumentu tj. jego uzasadnienia, w którym Sąd Rejonowy wprost wskazał, iż przedmiotowe rozstrzygnięcie ma na celu wykreślenie z rejestru danych niezgodnych z rzeczywistym stanem rzeczy - co z kolei prowadziło do błędnych ustaleń faktycznych związanych z momentem rzeczywistego rozwiązania spółki (...) sp. j.

W konsekwencji powyższego Sąd I instancji dopuścił się:

b) błędu w ustaleniach faktycznych polegającego na: na bezzasadnym przyjęciu, iż (...) sp. j. przestała istnieć dopiero w dniu 18 września 2019 r. tj. w wyniku jej stricte formalnego wykreślenia z rejestru, podczas gdy ww. podmiot faktycznie rozwiązał się już w dniu 31 sierpnia 2012 r., nie prowadził od tamtej pory działalności gospodarczej, a jego wykreślenie z Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego przeprowadzone było wyłącznie w celu przywrócenia zgodności danych zawartych w rejestrze z rzeczywistym stanem rzeczy - co wprost stwierdził w swoim postanowieniu Sąd Rejonowy (...) w K..

Co z kolei doprowadziło do:

c) naruszenia przepisów prawa materialnego tj.: art. 25e ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sadowym (dalej jako „krs”) w zw. z art. 1 ust. 2 i art. 6 ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. o zamianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sadowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2014 r. poz. 1924) - poprzez błędne przyjęcie, że Skarb Państwa dysponuje legitymacją procesową bierną w niniejszym procesie oraz faktycznie odpowiada za zobowiązania (...) sp. j. - wynikające z nabycia nieruchomości pozostawionej po ww. spółce - podczas gdy spółka faktycznie rozwiązała się i zaprzestała prowadzenia działalności gospodarczej w dniu 31 sierpnia 2012 r. tj. jeszcze przed wejściem w życie art. 25e ust. 1 i 2 krs - stanowiących podstawę roszczeń formułowanych przez stronę powodową

II. a) Naruszenie przepisu prawa procesowego tj. art. 233 S 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granicy swobodnej oceny dowodów i sformułowanie na podstawie dowodu z wydruku księgi wieczystej KW nr (...) błędnego wniosku, zgodnie z którym (...)S.A. z siedzibą w W. w sposób prawidłowy wykazała, iż jest wierzycielem hipotecznym - co stoi w jawnej sprzeczności z danymi zawartymi w Dziale IV, Rubryce 4.4 ww. księgi wieczystej - co z kolei doprowadziło do błędnych ustaleń w zakresie legitymacji procesowej czynnej.

W konsekwencji powyższego Sąd I instancji dopuścił się:

b) błędu w ustaleniach faktycznych polegającego na: bezzasadnym przyjęciu, iż (...)S.A. z siedzibą w W. dysponuje legitymacją procesową czynną do występowania w niniejszym postępowaniu w charakterze powoda - podczas, gdy ww. przedsiębiorca nie został ujawniony jako wierzyciel hipoteczny w księdze wieczystej nieruchomości, która stanowiła uprzednio własność (...) sp. j. i co za tym idzie nie spełnił formalnych przesłanek pozwalających na skuteczne dochodzenie roszczeń objętych powództwem.

Co z kolei doprowadziło do:

c) naruszenia przepisów prawa materialnego tj. art. 25e ust. 2 krs w zw. 494 § 3 k.s.h, w zw. z art. 79 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz. U. tj. 2019 r. poz. 2204) poprzez błędne przyjęcie, iż roszczenia kierowane przez (...) S.A. z siedzibą w W. wobec pozwanego Skarbu Państwa są zasadne pomimo, iż ww. podmiot nie został wykazany jako wierzyciel hipoteczny w księdze wieczystej spornej nieruchomości i co za tym idzie nie dysponował legitymacją procesową czynną w toku niniejszego postępowania.

III. a) naruszenia przepisu prawa procesowego tj. art. 233 S 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granicy swobodnej oceny dowodów i sformułowanie na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego (...) w K. z dnia 17 września 2019 r., sygn. (...)KRS/(...) błędnego wniosku, iż ww. dokument jest dowodem w pełni wystarczającym do przyjęcia w toku niniejszego postępowania, że Skarb Państwa skutecznie nabył sporną nieruchomość oraz może odpowiadać za zobowiązania z nią związane - podczas gdy strona powodowa nie przedstawiła decyzji właściwego starosty, o której mowa w art. 25e ust. 10 krs.

W konsekwencji powyższego Sąd I instancji dopuścił się:

b) błędu w ustaleniach faktycznych polegającego na: bezzasadnym przyjęciu, iż pozwany Skarb Państwa dysponuje legitymacją procesową bierną do występowania w niniejszym postępowaniu sądowym w charakterze pozwanego - podczas, gdy fakt nabycia nieruchomości należącej uprzednio do (...)sp. j. - nie został potwierdzony wydaniem decyzji właściwego starosty, o której mowa w art. 25e ust. 10 krs i co za tym idzie nie zostało w sposób należyty wykazane nabycie spornej nieruchomości przez Skarb Państwa oraz jego następstwo w zakresie ponoszenia odpowiedzialności za zobowiązania pozostałe po zlikwidowanej spółce.

Co z kolei doprowadziło do:

c) naruszenia przepisów prawa materialnego tj. art. 25e ust. 10 krs w zw. z art. 25e ust. 2 krs - poprzez błędne przyjęcie, iż wydanie decyzji właściwego starosty - stwierdzającej nabycie nieruchomości przez Skarb Państwa nie jest elementem koniecznym do formalnego potwierdzenia legitymacji procesowej biernej pozwanego w przedmiotowym postępowaniu - a tym samym, elementem niezbędnym do skutecznego wszczęcia i dochodzenia

roszczeń formułowanych względem Skarbu Państwa, a także - w konsekwencji błędne uznanie odpowiedzialności pozwanego za ww. zobowiązania pomimo braku spełnienia niezbędnej - formalnej przesłanki potwierdzającej prawo własności spornej nieruchomości - i umożliwiającej dochodzenie jakichkolwiek roszczeń z nią związanych.

IV. Ponadto pozwany podnosi również zarzut naruszenia art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z art. 102 k.p.c. poprzez obciążenie pozwanego Skarbu Państwa powinnością zwrotu stronie powodowej pełnych kosztów procesu - w sytuacji, w której przedmiotowe powództwo dotyczyło de facto zobowiązań nieistniejącego już podmiotu, który nie był w żaden sposób funkcjonalnie powiązany ze statio fisci Skarbu Państwa. Co więcej pozwany Skarb Państwa został wprowadzony do ww. postępowania z urzędu przez Sąd I instancji (i dopiero wtedy dowiedział się o sporze powoda z jego domniemanym poprzednikiem prawnym - a także o potencjalnej możliwości nabycia ww. nieruchomości) - a samo następstwo prawne Skarbu Państwa po zlikwidowanej spółce nie zostało wykazane w sposób prawidłowy i nadal budzi uzasadnione wątpliwości

W konsekwencji powyższego pozwany wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku Sądu I instancji - poprzez uchylenie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 5 września 2019 r. sygn. (...) i oddalenie powództwa w całości,
2. ponowne rozstrzygnięcie o kosztach postępowania I-instancyjnego i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego Skarbu Państwa ww. kosztów według norm przepisanych w tym kosztów zastępstwa procesowego na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej,
3. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego Skarbu Państwa kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej.

Powód wniósł o:

1. oddalenie apelacji;
2. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów zastępstwa procesowego za II instancję według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja jest bezzasadna z przyczyn wskazanych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Sąd Apelacyjny podziela ustalenia faktyczne i poczynione na ich podstawie rozważania prawne, uznając je za własne.

Odnosząc się do zarzutów apelacji trudno zakwestionować argumentację przedstawioną w odpowiedzi na apelację.

Powód trafnie wskazuje, że dłużnik rzeczowy(...)Sp. j. w K. został wykreślony z Krajowego Rejestru Sądowego wpisem z dnia 18.09.2019 r. (data uprawomocnienia wpisu 19.02.2020r.). W postanowieniu Sądu Rejonowego (...) w K. Wydział Gospodarczy KRS z dnia 17.09.2019 r. jest zapisane, iż Wspólnicy spółki (...) postanowili rozwiązać spółkę bez przeprowadzania likwidacji. Powód ma świadomość, że spółka zakończyła działalność w dniu 31.08.2012 r. kiedy to jej wspólnicy podjęli uchwałę o rozwiązaniu spółki. Jednak nie zostało to odzwierciedlone w KRS poprzez jej wykreślenie. Nadto, już w powyższej uchwale wspólnicy przemilczeli fakt posiadania przez spółkę nieruchomości objętej KW nr (...) i oświadczyli w uchwale, że spółka nie dysponuje żadnym majątkiem.

Powód zasadnie opierając swoje twierdzenia na dyspozycji art. 25e KRSU podnosi, że zarówno w komentarzach jaki uzasadnieniu do projektu (...) wskazywano, że główny problem, jaki wiąże się z ustaniem bytu prawnego podmiotu z chwilą wykreślenia z rejestru (bez względu na to, czy przed wykreśleniem była prowadzona likwidacja podmiotu, czy też nie), polega na tym, że w sytuacji, gdy ujawni się majątek, ma on status majątku niczyjego, co jest szczególnie widoczne w przypadku nieruchomości. Powoduje to stan próżni prawnej, który niekorzystnie oddziałuje na pewność i

bezpieczeństwo obrotu, a w szczególności na sytuację wierzycieli nieistniejącej osoby prawnej wobec braku następstwa prawnego. Aby zapobiec negatywnym następstwom takich zjawisk została wprowadzona regulacja określająca sposób postępowania z takim majątkiem. Artykuł 25e KRSU jest ucieleśnieniem tej regulacji (uzasadnienie projektu (...), Druk sejmowy VII kadencji, Nr (...), s. 29, tak w Komentarz-Art. 25e KRSU red. Osajda 2020, wyd. 1/Szczurowski.

Powód trafnie wskazuje też, że z obecnego brzmienia art. 25e ust. 1 KrRejSU wprost wynika, że to Skarb Państwa nabywa nieodpłatnie z mocy prawa mienie pozostałe po wykreślonym z Rejestru podmiocie „bez względu na przyczynę wykreślenia”. Sąd Najwyższy zgodził się ze stanowiskiem wyrażonym w piśmiennictwie, że regulacja ta dotyczy nie tylko wtedy, gdy do ustania bytu prawnego spółki dochodzi w związku z postępowaniem wszczętym na podstawie art. 25a ust. 1 KrRejSU — czyli w ramach wszczynanego z urzędu postępowania o rozwiązanie podmiotu wpisanego do Rejestru bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego - ale w każdym przypadku, gdy po utracie bytu prawnego spółki ujawnił się jej majątek. Strona powodowa nie zgadza się z twierdzeniami strony pozwanej, iż to data podjęcia uchwały nr (...) z dnia 31.08. 2012 r. o rozwiązaniu Spółki (...) miała decydujące znaczenie dla zastosowania powołanego art. 25e KRSu. W zakresie odpowiedzialności Skarbu Państwa decydujące znaczenie ma moment wykreślenia spółki z rejestru. Powyższy przepis wszedł w życie z dniem 01.01.2015 r., natomiast wykreślenie (...) miało miejsce z dniem 18.09.2019 r. i miało charakter konstytutywny czyli wywołał skutki prawne w momencie wykreślenia.

Dokonując wykładni normy art. 25e ust. 1 KrRejSU co do chwili przejścia prawa własności przez Skarb Państwa odwołać się należy do argumentacji przedstawionej w Komentarzu do KRS, pod red. Łukasza Zamojskiego.

Przejście prawa własności pozostałego po wykreślonym podmiocie mienia następuje „z chwilą wykreślenia z rejestru”, co powinno być odczytywane ściśle. Zgodnie z art. 694⁵ § 2 k.p.c. postanowienia o wpisie są skuteczne i wykonalne z chwilą ich wydania, z wyjątkiem postanowień dotyczących wykreślenia podmiotu z KRS. Z kolei na mocy art. 20 ust. 2 i 3 ustawy o KRS w sprawach, w których postanowienia sądu rejestrowego są skuteczne lub wykonalne z chwilą uprawomocnienia, wraz z wpisem, o którym mowa w ust. 1, zamieszcza się wzmiankę o jego nieprawomocności. Dane objęte treścią wpisu są przekazywane do Centralnego Rejestru Podmiotów – Krajowej Ewidencji Podatników i krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej po uprawomocnieniu się postanowienia sądu. Datę uprawomocnienia wpisuje się z urzędu. Wpis ten nie podlega ogłoszeniu. **Reasumując, do przejścia prawa własności mienia po wykreślonym podmiocie na Skarb Państwa dochodzi w chwili uprawomocnienia się postanowienia sądu rejestrowego o wykreśleniu podmiotu z rejestru.** Oczywiście jest jednak, że tak rozumiana „chwila wykreślenia podmiotu z rejestru” jest chwilą przejścia prawa własności mienia na Skarb Państwa w sensie prawnym, nie zaś objęcia we władanie tego mienia w sensie faktycznym, mienie takie bowiem może zostać wykryte na długi po wykreśleniu podmiotu z KRS.

Sąd Najwyższy rozstrzygnął problem zakresu czasowego obowiązywania art. 25e ustawy o KRS, wskazując, że Skarb Państwa **nie nabywa na podstawie tego przepisu mienia pozostałego po podmiotach wykreślonych z KRS przed wejściem tego przepisu w życie** (por. uchwała SN z 15.02.2019 r., III CZP 83/18, OSNC 2020/1, poz. 5).

Tym samym powoływanie się przez pozwanego na tezę zawartą w uzasadnieniu tej uchwały na poparcie stanowiska, że Skarb Państwa nie nabył ex lege przedmiotowej nieruchomości jest o tyle wadliwe, że Sąd Najwyższy łączy ten skutek **nie z datą podjęcia uchwały, czy też innej decyzji o zaprzestaniu działalności, lecz z datą wykreślenia danego podmiotu z KRS.**

Należy zatem podzielić krytyczne uwagi powoda pod adresem pozwanego, wyrażające się w uwadze, że powód zupełnie nie rozumie dywagacji strony przeciwnej, że w wyniku oparcia się na regulacji art. 25 e, doszło do przyjęcia, iż Skarb Państwa w sposób retroaktywny przejął zobowiązania podmiotu, który już nie prowadzi działalności gospodarczej w chwili wejścia w życie wskazanych powyżej przepisów. Powód trafnie wskazuje bowiem, że **nie doszło do**

przejęcia zobowiązań lecz nieruchomości. A to czyni znaczną różnicę, bowiem odpowiedzialność Skarbu Państwa ograniczona jest wartością tejże nieruchomości.

Należy także zgodzić się z powodem, że odnosząc się do art. 25e ust. 10 KrRejSU zgodnie z którym, nabycie przez Skarb Państwa własności nieruchomości albo użytkowania wieczystego stwierdza, w drodze decyzji, starosta właściwy ze względu na miejsce położenia nieruchomości, przepis ten na gruncie niniejszego postępowania nie ma znaczenia, bowiem jest to przepis istotny z punktu widzenia postępowania administracyjnego i jest źródłem prawa administracyjnego materialnego, na podstawie którego organ administracji publicznej w drodze aktu administracyjnego nakłada na indywidualnie określonego adresata obowiązki lub przyznaje określone uprawnienie. W uzasadnieniu projektu ustawy o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz niektórych innych ustaw z dnia 28 listopada 2014 r. (Dz.U. z 2014 r. poz. 1924), na mocy której wprowadzony został art. 25 e, podkreślano, że skutek w postaci nabycia nieruchomości przez Skarb Państwa będzie następował z dniem faktycznego wykreślenia podmiotu. Nie ma żadnych wątpliwości, że to jest moment kiedy Skarb Państwa z mocy prawa staje się właścicielem nieruchomości i że nastąpiło to z chwilą wykreślenia spółki z Krajowego Rejestru Sądowego.

Kolejny argument przytaczany przez Prokuratorię Generalną odnosi się do Uchwały nr (...) z dnia 31.08.2012 r., na mocy której spółka (...) sp.j. została rozwiązana przez wspólników. Pozwany podkreśla, że dopiero po wszczęciu przedmiotowego postępowania dowiedziała się o wskazanej uchwale, na skutek wpisu uczynionego w Krajowym Rejestrze Sądowym, na mocy którego spółka została wykreślona. To nie moment podjęcia uchwały jest istotny z punktu widzenia odpowiedzialności Skarbu Państwa tylko moment dokonania wykreślenia z Rejestru. Powód trafnie krytycznie odnosi się do rozważań pozwanej na temat zapisów uchwały mówiących o tym, że spółka nie posiada żadnych zobowiązań podlegających spłacie. Przecież odpowiedzialność, Spółki jawnej wynikała jedynie z ustanowionego zabezpieczenia w postaci ustanowionej hipoteki i stanowi odpowiedzialność rzeczową, a więc wynikającą z racji bycia właścicielem nieruchomości o nr (...).

Powód trafnie kwestionuje zasadność powoływania się na Uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2019 r., sygn. akt 111 CZP 83/18, jako potwierdzającą tezę pozwanego, że uchwała wspólników spółki jawnej z 31.08.2012 r. była podjęta przed wprowadzeniem art. 25 e do Ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym, wobec czego, nic powinna mieć miejsce sukcesja mienia na rzecz Skarbu Państwa. Z punktu widzenia powoda o braku aktywności spółki, powód mógł dowiedzieć się tylko i wyłącznie z centralnej informacji KRS i dopiero moment dokonania wpisu o rozwiązaniu może determinować działanie po stronie powoda zmierzające do ustalenia podmiotu bądź wskazania podmiotu będącego właścicielem nieruchomości. Tym bardziej, że wpis w Dziale II Księgi wieczystej nr KR (...) nadal wskazuje, że właścicielem nieruchomości pozostaje spółka (...)sp. j. Dlatego też, powyższa podstawa prawna jednoznacznie wskazuje, że to Skarb Państwa staje się właścicielem tejże nieruchomości. Wobec czego rozważania strony pozwanej o barku legitymacji procesowej biernej po stronie Skarbu Państwa jako pozwanego, również w świetle powyższej argumentacji prawnej nie mają uzasadnienia prawnego.

Skarb Państwa ponosi odpowiedzialność z nabytego mienia za zobowiązania podmiotu wykreślonego z KRS. Jak wskazują M. H. i T. M., odpowiedzialność Skarbu Państwa z mocy art. 25e ust. 2 ustawy o KRS jest ograniczona wyłącznie do przedmiotów majątkowych, które zostały przejęte wskutek wykreślenia podmiotu z KRS (tzw. odpowiedzialność cum viribus patrimonium).

W zakresie podnoszonego przez pozwanego zarzutu przedawnienia roszczenia wskazać należy m.in. za cyt. wyż. Komentarzu do KRS, pod red. Łukasza Zamojskiego, że **ustawodawca zdecydował się również na wprowadzenie czasowego ograniczenia w dochodzeniu roszczeń przeciwko Skarbowi Państwa.** Zgodnie z art. 25e ust. 4 ustawy o KRS roszczenia wierzycieli oraz osób, o których mowa w ust. 3, wygasają, jeżeli nie będą dochodzone przeciwko Skarbowi Państwa w terminie roku od chwili nabycia mienia przez Skarb Państwa. Jeżeli przed nabyciem mienia przez Skarb Państwa wierzyciel uzyskał tytuł egzekucyjny przeciwko podmiotowi wykreślonymu z KRS, roszczenie stwierdzone w tym tytule wygasa, jeżeli wierzyciel nie złoży wniosku o wszczęcie egzekucji w terminie roku od chwili nabycia mienia przez Skarb Państwa. Istotny jest przy tym fakt, że **początek**

rocznego terminu, z upływem którego roszczenia uprawnionych osób wygasają, liczy się od chwili nabycia mienia przez Skarb Państwa, czyli od daty prawomocności postanowienia sądu rejestrowego o wykreśleniu podmiotu rejestrowego, a nie od daty wykrycia takiego mienia. Ma to szczególne znaczenie zwłaszcza dla wierzycieli, którzy w wielu przypadkach nie mają wiedzy o istnieniu majątku wykreślonego podmiotu rejestrowego. W takim przypadku podejmowanie jakichkolwiek czynności przed wykryciem mienia jest pozbawione sensu. Z kolei gdy do wykrycia mienia dojdzie po upływie roku od prawomocnego wykreślenia podmiotu rejestrowego, to jest już za późno. ***Termin ten ma charakter prekluzyjny, a po jego upływie uprawnienia osób wskazanych w art. 25e ust. 4 ustawy o KRS bezpowrotnie wygasają. Jest to termin prawa materialnego, a więc nie podlega on przywróceniu ani wydłużeniu na podstawie art. 166 i 168 k.p.c.***

W realiach niemniejszej sprawy zarzut przedawnienia roszczenia powoda jest oczywiście bezzasadny, wobec faktu wniesienia pozwu w dniu 18 lipca 2019 r., a więc jeszcze przed terminem uprawomocnienia się wpisu o wykreśleniu z Krajowego Rejestru Sądowego dłużnika rzeczowego (...) Sp.j. w K., który to wpis uprawomocnił się w dniu 19 lutego 2020 r.

Trafnie też powód wskazuje, że niesłuszne jest twierdzenie strony pozwanej, że (...) S.A. nie posiada legitymacji czynnej do dochodzenia roszczenia określonego w powództwie oraz stanowiącym jego podstawę nakazie zapłaty, jako że tytuł egzekucyjny wydany został na rzecz (...)S.A., a obecnie stroną powodową jest (...) S.A. Powód przesłał do Sądu pismo procesowe, do którego załączył Akt Notarialny Rep. (...) (...) wraz z Planem Podziału. W dniu 7 kwietnia 2017 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie (...) S.A. podjęło uchwałę o podziale spółki w sposób określony w art. 529 §1 pkt 1 KSH (podział przez przejęcie), poprzez przeniesienie całego majątku Spółki (...) na inne spółki (Spółki (...)), tj.: (...) Spółka Akcyjna w W., W. (...), KRS: (...) oraz (...) Spółka Akcyjna w W., W. (...), KRS: (...). W dniu 21 kwietnia 2017 r. zarejestrowane zostało podwyższenie kapitału zakładowego Spółek (...), a w dniu 17.05.2017 r. na podstawie postanowienia wydanego w sprawie za sygn. (...) (...).KRS/(...) (...) S.A. w W. została wykreślona z Krajowego Rejestru Sądowego. Postanowienie o wykreśleniu stało się prawomocne w dniu 08.06.2017 r. Stosownie do postanowień uchwały w sprawie podziału (...)S.A. podział nastąpił z uwzględnieniem wewnętrznej struktury organizacyjnej Spółki (...). Zespół składników stanowiący zorganizowaną część przedsiębiorstwa związany z obrotem materiałami budowlanymi (Zakład (...)) został przeniesiony do (...) S.A. W §8 uchwały wskazano składniki majątku Spółki (...), które w szczególności przeszły w związku z podziałem na (...) S.A. Zgodnie z Planem podziału w pkt VII ust. 7, zostało podkreślone, że w przypadku gdy z jakiegokolwiek powodu było nie możliwe ustalenie powiązania danego prawa lub obowiązku z Zakładem (...) to takie prawo lub obowiązek przejęty zostanie przez (...)S.A. Powód przesłał wskazany Akt Notarialny zarówno do akt sprawy, jak i dla strony pozwanej wraz z pismem procesowym z dnia 26.10.2020r. Powyższe zostało potwierdzone również w Oświadczeniu Spółek przejmujących z dnia 04.03.20019 r., gdzie Spółki powstałe w wyniku podziału jednoznacznie oświadczyły, że (...) S.A. wzięła we wszelkie prawa i obowiązku Spółki (...). Rozpatrując niniejszą sprawę Sąd wziął pod uwagę całokształt okoliczności związanych ze sprawą, w tym dokumenty wymienione powyżej wskazujące na przekształcenie podmiotowe po stronie powodowej, które miało charakter uniwersalny. Należy dostrzec, że uaktualnienie wpisów w Księdze wieczystej ma jedynie charakter następczy.

Brak też podstaw do uwzględnienia zarzutu naruszenia art. 102 k.p.c. W tym zakresie ma rację powód, który odnosząc się do kwestii związanej z zasądzeniem ewentualnych kosztów niniejszego procesu podniósł, że w zaistniałej sytuacji, wobec faktu negocjowania przez Skarb Państwa zasadności dochodzonego roszczenia mamy do czynienia z sytuacją, w której pozwany wdał się w spór i przy pierwszej czynności nie uznał roszczenia, wobec czego, okoliczność, że początkowo stroną pozwaną w niniejszej sprawie nie był Skarb Państwa tylko (...)Sp. j. w K., nie ma znaczenia.

Tak więc wobec bezskuteczności naruszenia prawa procesowego jak i materialnego, w efekcie apelacja okazała się zasadna. Dlatego Sąd Apelacyjny orzekł jak w pkt 1 sentencji na mocy art. 385 k.p.c.

W tej sytuacji o kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono jak w pkt 2 sentencji według zasady odpowiedzialności za wynik postępowania określonej w art. 98 § 1 k.p.c., a co do wysokości odnośnie zwrotu kosztów zastępstwa, zgodnie z stawkami określonym w § 2 pkt 6 oraz § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 05.11.2015 r. poz. 1804; zm. Dz.U. z 12.10.2016 r. poz. 1667), co uzasadniałoby zwrot kosztów zastępstwa w kwocie 4.050 zł.

SSA Jerzy Bess